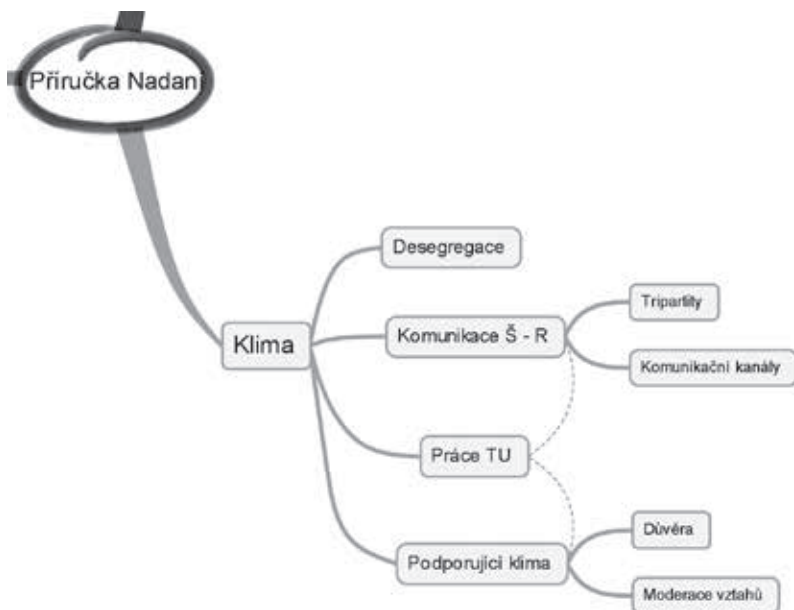

7 VZTAHY, KLIMA A KOMUNIKACE

Tato kapitola se zabývá další nezbytnou, ale bohužel podceňovanou složkou rozvoje nejen nadaných žáků. Je univerzálně platná a bez rozdílů má vliv na všechny skupiny žáků. To jen podtrhuje její význam a míru dopadu. Dá se charakterizovat jednoduše – **bez kvalitního, bezpečného a podnětného klimatu nelze dlouhodobě vytvořit ani udržet výkonovou složku**. Dá se tedy říci, že jde nejen o důležitou, ale přímo nezbytnou oblast, proto je nutné věnovat jí pozornost.

Na druhou stranu je rovněž třeba zmínit, že jde o oblast ne právě systematicky zmapovanou. Takže na jedné straně stojí její vysoká důležitost a vliv, na straně druhé malá nebo jen útržkovitá znalost problematiky. Situace se sice mění k lepšímu, přesto zde jsou nemalé rezervy. Spíše se podmínky a stav mění v závislosti na charakteru školy, případ od případu.

Obrázek 7: Klima

Desegregace

Problematika desegregace úzce souvisí s vnitřní diferenciací, ale nejde o její opak, spíše o druhou stranu téže mince. Pokud je cílem úspěšně aplikovat skutečně vysoce diferencovaný přístup k žákům ve výuce, je nezbytné současně uplatňovat i desegregaci. Jestliže otázku hodně zjednoduším, pak lze říci, že jestliže vysoce diferencovaný přístup podle dispozic žáka by mohl pomyslné nůžky rozdílů mezi žáky rozevírat, pak desegregace je naopak učitelům pomáhá, při správné aplikaci, zavírat a rozdílů eliminovat na přijatelnou míru. Její užitek tedy souvisí s nastavením takového klimatu a vztahů ve třídě nebo skupině žáků, které vedou ke spolupráci, stírání rozdílů mezi nimi a vzájemné podpoře. Cílem je tedy **podporující pozitivní klima**, které je nezbytnou podmínkou pro další osobní růst žáků a pro rozvoj jejich nadání.

Tuto problematiku popsal již v minulém století sociální psycholog tureckého původu Muzafer Sherif. Na základě svých výzkumů a experimentů vytvořil svoji **teorii realistického konfliktu**.

Velmi zjednodušeně lze říci, že pokud jsou lidé nebo skupiny v konkurenčním prostředí, začnou inklinovat k agresi a dochází k segregaci – jednotlivé skupiny si konkurují a mezi sebou soupeří. Přitom tato forma soupeření a konkurence může mít různé podoby a projevy. Současně došel k závěru, že jakmile jsou skupiny nuceny ke spolupráci a výsledky jsou na jejich kooperaci závislé, tyto sociální konflikty se zmenšují. Jakmile tedy skupiny musí spolupracovat na dosažení společných cílů, tedy potřebují se, uvolňuje se napětí i konflikty.

Školy ovšem jsou konkurenční prostředí. Jakkoliv nezní líbivě, skutečně tomu tak je, a v některých typech škol je dokonce silně konkurenční prostředí. Tímto nechci říci, že učitelé by měli rezignovat na výkon, určitou zdravou soutěživost, nebo dokonce –jak je uvedeno v kapitole Soutěže – rozdávat medaile na všechny strany bez ohledu na kvalitu, snahu, zásluhy a výsledky. To je